

BOŽJA POMOČ IN SKUPNO

TONE MIZERIT

Še eno leto je za nami. Časopis je dopolnil sedemdesetletno izhajanje v Argentini. S to številko stopa o v novo obdobje. Prav je torej, da se malo razgledamo, premislimo in zastavimo korak za nadaljnjo pot.

Svobodna Slovenija se je rodila v najtežjih letih slovenske zgodovine. Naša domovina je trpela trojno zasedbo okupatorjev in domačo revolucijo. Novembra 1942 je skupina zavednih Slovencev, požrtvovalnih idealistov, z izpostavljanjem lastne svobode in lastnega življenja, začela pisati, tiskati in razpečavati podtalni list. Ustanovil in vodil ga je narodni poslanec Miloš Stare.

Minila je vojna a svobode ni bilo. Medtem, ko je tisoče nedolžnih žrtev padalo v jame v Kočevskem rogu, na Teharjah in drugod, so se polnila begunska taborišča. In po kratkih letih tesnobe in pomanjkanja je sledila pot v novi svet.

Argentina nas je sprejela in že 1. januarja 1948 je obnovljena Svobodna Slovenija, znova po navdihu ustanovitelja Stareta, zagledala beli dan pod južnim nebom. Ni bilo več nevarnosti za življenje, a vodili so jih isti ideali, isti so bili njihovi cilji, ista žrtev.

Teško bi bilo opisati zgodovino teh že skoraj sedem desetletij. Po prvih in negotovih korakih na obali reke Srebra se je tudi naš list ustalil. Postal je jasen glas, ki je v imenu zasužnjene in utišane naroda govoril svetu resnico o naši preteklosti in zahteval to, kar je v samem imenu; svobodo za Slovenijo in Slovence. Obenem je list postajal gonilo in kronika slovenske skupnosti v Argentini in bistveno pripomogel k temu, kar v domovini zvaneče, čeprav napačno imenujejo »slovenski čudež v Argentini«.

V svetu so prišle spremembe; padel je berlinski zid in Slovenija je postala samostojna država. Dobro poznamo težave tranzicije, ki je še ni konec. A pot je zastavljena in spremembe so globoke in neustavljive. Naša skupnost in naš list sta se vključila v ta razvoj. Sodelovanje je pozitivno, iščemo skupni jezik in sanjamo o lepših dnevih.

Svobodna Slovenija se danes lahko ponaša z edinstveno zgodovino in tudi edinstveno sedanostjo. Je edini splošno-informativni tednik v slovenskem jeziku, ki izhaja izven slovenskega narodnega ozemlja. Je tudi edina najbolj popolna kronika življenja in delovanja slovenske skupnosti v Argentini. To smo dosegli z vztrajnostjo, zagnanostjo in odgovornostjo tistih, ki so list pisali in urejali vsa ta desetletja, pa tudi naročnikov, ki so gmotno prispevali k izhajanju, in dobrotnikov, ki so nas podpirali. V zadnjih letih je važna tudi pomoč matične domovine, ki preko Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu nudi potrebno sofinanciranje, ki nam omogoča nadaljnje kvalitetno izhajanje. Svobodna Slovenija je tako delo vseh: uredništva in uprave, raznašalcev in drugih sodelavcev, naročnikov in bralcev, tiskarnarjev, ki nam mnogokrat pomagajo z dobro voljo in razumevanjem, in matične domovine, ki vidi naš napor za slovenstvo in nas podpira.

Lahko rečemo, da nam tudi moderni svet s svojo tehnologijo in sodobnimi sredstvi povezovanja postavlja nove izzive? Ne le v svetu, ali v družbi; okoli nas se manj bere, ali je manj zanimanja za pisano kroniko, za papir, za časopis. Mnogi, zlasti mladi, se zadovoljijo s trenutno prisotnostjo na »knjigi obrazov« (facebook). A tam prednjači fotografija, bežen trenutek v preblisku oči. Kje potem ostanejo podatki celotnega dogajanja? Kje naj ostane zapisano, časovno uokvirjeno in v nastopajočih potrjeno, kar naše skupnosti gradijo in kar mora ostati zabeleženo, če želimo, da bo zgodovina poznala naše življenje in delo? Ne bi bilo stvarno, da se borimo proti tem tehnološkim pojavom. Izziv je celo, kako jih uporabiti in vključiti v naše delovanje. Tudi ta izziv bomo sprejeli in ga skušali rešiti, v harmoničnem ravnotežju med papirjem, ki je še vedno bistven za starejšo generacijo, in zaslonom, ki preko medmrežja povezuje mlade rodove.

Stopamo v novo leto. Začenjamo nov letnik. Koliko jih je še pred nami? Ne vemo in končno tudi ni važno. Z božjo in skupno pomočjo se bodo leta vrstila in ideal Svobodne Slovenije bo vedno bolj stalna realnost v svetu, ki se bliskovito spreminja.

Na pragu novega leta

Predsednik KPK Boris Štefanec

konkurenčna v tujini. Tudi ta vlada, ne glede na to, poskuša dodatna bremena naprtiti podjetjem. To vpliva tudi na delovna mesta v teh podjetjih, zato je skupen interes tako zaposlenih kot vodstva podjetij, da temu nasprotujejo in poskušajo pregovoriti vlado tudi s skupnim protestom.

Komisija za preprečevanje korupcije (KPK) pa je tudi uradno potrdila, da je DUTB (Družba za upravljanje terjatev bank) v času delovanja za zunanje izvajalce porabil 12 milijonov evrov, v kar pa so všeti vsi stroški. Predsednik KPK Boris Štefanec pričakuje ukrepanje vlade. »Pričakujemo bistveno bolj zaostren nadzor nad delom DUTB-ja, za katerega ocenjujemo, da ni bil ustrezen. In če ta nadzor ugotavlja določene nepravilnosti - podobne ali enake, kot jih je ugotovila komisija -, potem verjetno terja tudi neke ukrepe. In s tem ne mislim na kadrovske zamenjave.« Ministrstvo in vlada bi morala biti veliko skrbnejša pri

porabi davkoplavevalškega denarja, je dejal Štefanec, ki je zavrnil očitke vodstva DUTB, da je poročilo KPK o DUTB pristransko.

Predsednica NS.i Ljudmila Novak pa je v sredo pred prazniki medijem predstavila osnutek zakona o dostojnem pokopu, s katerim bi se pridružili ureditvam, ki jih imajo druge države. »V NS.i ocenjujemo, da Slovenija po vseh teh letih, ko so med nami še vedno tragične in zamolčane zgodbe iz polpre-

tekle zgodovine, ne more normalno delovati. S predlogom sledimo tudi pozivom članom Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ki so septembra letos pozvali k ureditvi tega področja, prav tako je to zapisano v koalicijski pogodbi sedanje vlade, zato verjamemo, da bo ta zakon dobil podporo. Kot veste, so tudi štirje predsedniki govorili o osnutku tega zakona in izrazili pripravljenost, da Slovenija naredi korak naprej na tem področju.« Po zadnjih podatkih Inštituta za novejšo zgodovino, število žrtev povojnih pobojev med Slovenci dosega 14.885, v kar pa niso všete žrtve drugih narodnosti. Novakova je prepričana, da je osnutek zakona o dostojnem pokopu lahko korak k spravi in da ne želijo spodbujati ideološkega boja. Napovedala je, da bo zakon umaknila, če bo povzročal nove delitve. Konkreten predlog bodo drugim poslanskim skupinam predstavili po novem letu.

Sklepi in zahteve

Na množičnem shodu za svobodo in pravičnost, ki je potekal v petek, 12. decembra v Ljubljani, so bili soglasno sprejeti naslednji sklepi 2. skupščine Odbora 2014, ki jo je vodil predsednik Aleš Primc. S pomočjo sprejetih sklepov, meni zbor, se bo lahko ozdravilo »rakovino slovenske družbe, slovensko pravosodje«.

Sklepi so sledeči:
1. Pozdravljamo odločitev Ustavnega sodišča RS in jo razumemo kot žarek upanja za vzpostavitev države vladavine prava. Pričakujemo, da bo Ustavno sodišče čimprej dokončno odločilo o zadevi v skladu z Ustavo RS in Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic.
2. Glede na očitne in dokazane zlorabe pravosodja zahtevamo odstop Branka Masleše, predsednika Vrhovnega sodišča

in Zvonka Fišerja, Vrhovnega državnega tožilca.
3. Skupščina Odbora 2014 zahteva sprejem zakonov in drugih aktov, ki bodo zagotovili:
- Javnost sodniškega in tožilskega dela:
* iz vseh javno objavljenih sodb (npr. na spletnih straneh sodišč) mora biti razvidno, kateri sodnice in sodniki so sodili, v primeru kazenskih zadev pa tudi, kateri tožilke in tožilci so sodelovali v postopkih;
* zagotovitev dejanske javnosti sojenja, vključno s snemanjem in objavljanjem obravnave (razen v primerih, kjer je zakonsko utemeljena prepoved, npr. sojenja, v katerih sodelujejo mladoletne osebe ipd.), ter dovoljeno fotografiranje sodnic in sodnikov;
* javnost premoženjskega stanja sodnic, sodnikov, tožilcev in tožilcev.

- Preglednost sodniškega in tožilskega dela:
* javnost glasovanja v senatih;
* pregledno javno objavo sodnic in sodnikov ter tožilcev in tožilcev, ki so dokazano kršili temeljne človekove pravice in svobode;
* uvedbo postopkov ugotavljanja zlorab v pravosodju.
- Vzpostavitev sistema odgovornosti med funkcionarji v pravosodju:
* napredovanje sodnic in sodnikov ter tožilcev in tožilcev na podlagi javno znanih meril in javno znanih rezultatov dela;
* sodnice in sodniki ter tožilke in tožilci naj za dokazano zlorabo pravosodne funkcije disciplinsko, finančno in kazensko odgovarjajo.
- Žrtvam pravosodja morajo ne le država, ampak tudi sodnice in sodniki ter tožilke in tožilci, ki so jim s sodnimi

zmotami in z zlorabo pravosodja povzročili krivico, osebno zagotoviti materialno in moralno zadoščenje.
- Vzpostavitev neodvisne preiskave stanja in zlorab v slovenskem pravosodju s strani tujih pravnih strokovnjakov, katerih neodvisnost in strokovna integriteta sta nedvomni.
4. Od Vlade RS pričakujemo, da bo čimprej pripravila predloge zakonov, ki bodo uzakonili navedene predloge. V kolikor teh predlogov ne bo v roku enega meseca, jih bo pripravil Odbor 2014 in s podpisi državljanov vložil v zakonodajni postopek.
5. Odbor 2014 bo nadaljeval s protesti pred Vrhovnim sodiščem vsako sredo ob 17.00 in sicer do odstopa Branka Masleše in Zvonka Fišerja ter sprejema zakonodaje, ki bo vključila gornje vsebinske predloge.

Priznanje Svobodni Sloveniji

V našem listu smo že pohvalno omenili delo, ki ga opravlja vlada avtonomnega mesta Buenos Aires na

Od leve proti desni. Julio Croci, glavni direktor za tuje skupnosti mestne vlade; lic. Adriana Montes, sekretarka za institucionalne povezave; Juan Sarrañan, predsednik Federacije tujih narodnosti in naš urednik Tone Mizerita.

področju stikov z izseljenskimi skupnostmi. V tem je gotovo ena najbolj naprednih in vključevalnih, saj nenehno poudarja potrebo, da narodne skupnosti ohranjajo in gojijo svoje šege in navade in jih predstavljajo javnosti. Tukaj lahko omenimo razne vsakoletne festivale, pa tudi »dneve«, ko vsaka skupnost pokaže del svoje kulture in se tako tudi zahvali mestu za topel in prijazen sprejem. V sklopu teh dni smo se Slovenci

pred leti izkazali s prireditvijo »Buenos Aires celebra Eslovenia«, ki je zbrala v središču mesta množico in predstavila naše plesne, pesem in besedo buenosaireški javnosti.

Geslo sedanje mestne vlade ni asimilacija, temveč integracija. Ne »topilni kotel«, kjer se končno vse pomeša, temveč »mozaik« (kot se rad izrazi vodja mestne vlade Mauricio Macri), ko naj vsak kamenček s svojo posebnostjo prispeva k celotni sliki.

Pa ne le mestna vlada; tudi zakonodajna skupščina (Legislatura) aktivno dela v tej smeri. Preteklega 5. decembra je po tajništvu za institucionalne povezave organizirala prvo srečanje medijev tujih narodnosti. Nad štirideset skupnosti je bilo prisotnih po svojih predstavnikih in vodjih medijev. Na tem srečanju so podelili pohvalne diplome vsem, ki se preko tiska, radijskih valov ali interneta trudijo za ohranjanje življenja in delovanja tujih narodnosti. Priznanje je prejel tudi naš list v osebi urednika Toneta Mizerita.

Svobodna Slovenija pa je bila še posebej odlikovana, kot ena izmed šestih medijev, ki najdlje izhaja; v našem primeru od leta 1948. Kljub temu, da je naša skupnost majhna, je na istem nivoju kot Irci, Nemci, Japonci ali Poljaki. V ponos in priznanje našim naporom.

(Fotografije: Paola K. Morrone)

VTISI IZ SLOVENIJE

Marjan Pertot (1935-2014)

(Od našega dopisnika)

Spoznali smo ga ob obisku v Argentini, ko je iskal material za 'svojo' knjižnico, knjižnico Dušana Černeta (KDC). Marjan je bil knjižničar z dušo in telesom; zaposlen je bil v dveh knjižnicah v Trstu: v Ljudski ter v Narodni in študijski, a le KDC je bila 'njegova', saj je bil leta 1981 med

pobudniki za njeno ustanovitev in ji je posvetil ves svoj prosti čas. V nekem intervjuju je povedal, kaj ga žene pri tem delu: »Hraniti zdomsko tiskano gradivo pred izgubo in pozabo, zbrati ga in postaviti na varno, to se mi zdi najpomembnejše«.

Vse življenje je bil aktiven član v zamejstvu, med drugim tudi kot sodelavec v pisarni svojega sovaščana dr. Draga Štoke, ko je bil ta deželni svetovalec Slovenske skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini.

Z vsem, kar je lahko zbral, se je poglobil v sestavo bogatih bibliografij, ki so kot življenjepis tiskane besede v raznih državah in obdobjih, v katerih so se naselili Slovenci: Bibliografija slovenskega tiska v Argentini, 1945-1987, I. del (izdano 1987); Bibliografija slovenskega tiska v Argentini, 1945-1990 II. del, časopisje (1990); Slovenska bibliografija za Veliko Britanijo, 1. 1. 1975 - 1. 5. 2000 (2000); Slovenska bibliografija za Kanado, 1932-2007 (2007). Tudi pregled za Italijo je sestavil v Bibliografiji slovenskega periodičnega tiska v Italiji, maj 1945 -

december 1980 (1983).

V svojem rojstnem kraju, na Kontovelu, se je od mladega ukvarjal tako s prosveto kot športom: bil je med stebri Kulturnega društva Prosek-Kontovel, Športnega društva Kontovel, zadruga Kulturni dom Prosek-Kontovel in Amaterskega odra Jaka Štoka. Tudi svojem kraju je prispeval nekaj knjig s podatki o bogatem skupnem življenju.

Kot ljubitelj odrske dejavnosti je rad iskal za sledovi dramskega življenja med izseljenci in tako je nastal izčrpen pregled gledališkega življenja v Argentini v dveh zajetnih knjigah: Slovensko gledališče v Argentini, ob 60-letnici zdomskega gledališkega delovanja 1948-2007 (2008), ter leta 2011 izdana Lepa Vida ob Srebrni reki, ki osvetljuje tudi zelo malo znano in neraziskano kulturno delovanje prvih slovenskih, v glavnem primorskih emigrantov v Argentini. In prav ta knjiga je bila povod, da so se mu v Trstu zahvalili za vse delo in mu leta 2012 podelili nagrado Vstajenje.

Smrt ga je doletela na Marijin praznik 8. decembra. Bog mu bodi bogat plačnik za vse njegovo delo!

GB

RAZMIŠLJANJA OB ZMEDI

Razlika med popotnikom in potepuhom je, da prvi ve kam hoče, medtem ko drugemu je poglavito to, da noče.

MK

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

STONE MIZERIT

Ta opis je svojevrsten. Zaradi verige praznikov pišemo še pred božičem članke, ki jih bodo naročniki brali okoli novega leta. Pač, slika Argentine, kjer je sredi krize bolj važno ugoditi populizmu, kot pa skrbeti za resno in odgovorno delo.

Položaj se zapleta.

Stopamo v odločilno leto 2015. Dva meseca počitnic sta še pred nami, potem pa bomo že padli v vrtnice volilnih datumov. Kajti, čeprav bodo predsedniške volitve, med primarnimi in dokončnimi, med avgustom in oktobrom, se razne druge razpletajo že med marcem in koncem leta. Federalni ustroj države in zadevna zakonodaja namreč dopuščata, da skoraj vsak guverner ali župan krajevne volitve prikuje in skliče po lastnem okusu. Tisti, ki se bojijo, da bi jim predsedniške volitve odtegnile glasove na lokalni ravni, skličejo glasovanja predhodno. Tisti, ki upajo, da jim bo morda splošno glasovanje pomagalo, se priključijo osrednjemu koledarju. Včasih pa jih tudi zvezna vlada prisili v določen program, če iz tega lahko potegne kakšno ugodnost. Vse je v službi lastnih koristi in za vsak glas teče huda borba. Za vlado se stvari zapletajo. Ne le, ker ima težave s kandidati, temveč predvsem, ker sodna ofenziva nima oddiha. Prav v zadnjem tednu so prišli na dan novi podatki o hotelirskem podjetju družine gospe predsednice in pod povečevalno steklo sodne ustanove je padel njen sin Máximo. Številke kažejo na hude nepravilnosti in vedno bolj se poudarja sum, da je podjetje služilo za pranje nepoštenega denarja. To pa močno udarja na ugled predsednice, ki si je predhodno nekoliko opomogla. Ankete kažejo, da večina ljudi smatra to podjetniško delovanje za nepošteno in verjame v možnost korupcije na najvišji ravni.

Kirurški poseg. V preteklem tednu je predsednica izvedla nepričakovan poseg v državno strukturo. Obglavila je državno tajništvo za obveščanje (za »inteligenco« govori španska beseda), ki je neke vrste argentinska SOVA (Slovenska obveščevalno-varnostna agencija), a bolj podobna nekdanji UDBI. Že drži, da mora biti vlada na tekočem o javnem in podtalnem dogajanju v družbi, a vemo, da je ta zadeva notranjega vohunstva vedno draga, nesmiselna in nevarna. Res je, da je to tajništvo postalo neke vrste država v državi, v mnogih primerih bolj

odločilna kot vlada sama. Res pa je tudi, da je predsednica zahtevala, naj vse teče po tiru njenih osebnih in strankarskih potreb, predvsem v sedanjem boju proti sodni ustanovi. Ker ni šlo po njenih željah, in je sumila tudi o dejanjih »nezvestobe«, je ustanovo obglavila in ji poverila novo vodstvo, kjer izstopajo popolnoma zvesti funkcionarji. Bo poseg rodil zaželenih uspehov? Bo sledeči pritisk na sodnike ustavil ofenzivo proti predsedniškemu javnim (in zakritim) položajem? Odgovor ni lahek in lahko sklepamo, da bo vladni položaj tudi v tem vedno bolj zapleten. Istočasno napada dve oblasti: sodno in »četrt«, to je tisk. In ker vrsta vladnih funkcionarjev (zlasti mladinski okoli Cámpore) nima dovolj izkušenj in jih poganjajo le pobožne želje, je ves uspeh odvisen od volje in delovanja predsednice same. Ni najbolj priporočljiva situacija za ključne mesece volilnega leta. Predsednica si pa več uspeha obeta s strani vojaške obveščevalne službe, ki jo vodi polemični general Milani. Tej je sicer po zakonu izrecno prepovedano izvajati notranja raziskovanja, a v praksi se bistveno posveča domačemu vohunstvu.

Brez odmora. Od sedanje vlade lahko pričakujemo kakršnokoli potezo, pa naj bo legalna ali ilegalna. Ponoven primer tega smo doživeli v preteklem tednu, ko je bil na ključno mesto sodnika v provinci Buenos Aires, ki je pristojen za volilno področje, imenovan Laureano Durán. Ta je eden izmed najbolj »zvestih«. Nastopil je z vso naglico in prisegel še isti dan. A imenovanje ni legalno. Ni bil potrjen s strani senata, kot zahteva ustava. Zato se je opozicija pritožila in na sodišču že vložila zahtevo, da se imenovanja razveljavi, ker je protustavno. Tožbo je vložil tudi drug sodnik, ki se je predstavil za isto mesto, bil bolj kvalificiran in prejel višje ocene, a ni imel blišča »zvestobe«. Vlada pa smatra, da je bistveno, da je na sodnem mestu, pristojnem za volilne zadeve, »poslušen« vladnim željam. Kar se pa kandidatov tiče, se pri vseh strankah stvari zapletajo. Na vladni strani stojita Scioli in minister Randazzo, a ni verjetno, da bi ta drugi kaj uspel, kljub temu, da predsednica guvernerja skoraj sovraži. Massa v svojem krogu nima tekmeča. Levica se nikakor ne more zediniti in vse je še v zraku. Macri pa je v sredini tudi sam.

VISOKA OBLETNICA

Herman Zupan, 90-letnik

Mislimo, da ni med nami človeka, ki ne bi poznal našega slavljence. A njegov sloves daleč presega našo skupnost, slovenski izseljenski svet in celo rodno Slovenijo. Herman Zupan

je kot najbolj uspešen slovenski podjetnik v Argentini poznan tudi po svetu. Saj je lahko vzor vztrajnega dela, težnje po nenehnem izpopolnjevanju, iskanje vedno novih sredstev, kar ga je pripeljalo na sam vrh grafične industrije ameriškega kontinenta. Za vse to je žel nešteta priznanja. Gotovo je najvišje tisto, ki mu ga je podelilo Združenje ameriških grafičnih podjetnikov vseh treh Amerik, ko ga je imenovalo za »El hombre gráfico de las Américas« (Grafični mož Amerik) in mu slovesno podelilo diplomu na kongresu v Miami leta 1991.

Tako je mladi begunski fant postal eden najbolj priznanih in tudi občudovanih podjetnikov slovenske emigracije a tudi svetovne grafične skupnosti. Pravi vzor mladim na poti življenjskih uspehov.

A to ga ni oddaljilo od slovenske skupnosti v Argentini. Nasprotno; svoje sposobnosti je položil tudi v delo za svoje rojake. To je bistveno izvedel v okviru Slomškovega doma v okraju Ramos Mejía. Hvaležnost mu je ob priložnosti visoke obletnice izkazala krajevna skupnost, ki mu je priredila posebno srečanje. Na njem je sedanjí predsednik tega doma

Pavel Brula slavljence nagovoril s sledečimi besedami, ki so povzetek njegovega življenja in dela:

»V petek 5. decembra je izpolnil 90 let življenja g. Herman Zupan, eden od ustanoviteljev in vseskozi tudi zvesti član Slomškovega doma.

Rojen je bil v Ljubljani, že od mladih let se je izučil v očetovem grafičnem podjetju. Leta 1945 se je moral podati na pot begunstva, ki ga je pripeljala v novo domovino – Argentino.

Tu je z gospo Julko Prebil ustvaril družino, hčerki Magda in Saša, sin Heri, ter vnuki in zdaj tudi že prvi pravnuk so mu gotovo največji ponos in veselje v življenju.

Ustvaril je podjetje, ki je v več kot pol stoletja obstoja doseglo več uspehov, kot bi jih tu lahko opisali. Veliko slovenskih rojakov je pri njemu dobilo zaposlitev. Kot podjetnik je prejel številne nagrade in priznanja.

Kot predsednik Slovensko Latinsko-ameriške Trgovske zbornice je skrbel za aktivno medsebojno povezavo med Argentino in Slovenijo.

Po osamosvojitvi Republike Slovenije je bil zaradi njegovega prizadevanja leta 1991 imenovan za častnega konzula Republike Slovenije v Argentini. Prejel je tudi nagrado »Zlati red za zasluge na mednarodnem polju«.

Z družino je ustanovil dobrodelno ustanovo »Fundación por los Niños y los Ancianos«, ki je prenovila in vodi Rožmanov dom za ostarele, v glavnem slovenske rojake. Skozi vse življenje je imel, med glavnimi nameni in cilji, delo za socialno pomoč in podporo.

In pri vseh svojih številnih zaposlitvah

je vso svojo ljubezen in podjetnost vložil tudi v naš Slomškov dom. Gospod Zupan je bil eden od pobudnikov nakupa zemljišča in gradnje Slomškovega doma v tem okraju. Od ustanovitve pa skoraj do zlate obletnice je bil vseskozi član odbora, v dveh obdobjih pa tudi predsednik Doma. Rad prihaja na naše prireditve, k nedeljski maši, rad se v našem baru usede za šahovnico.

Kaj mu slovenski Dom pomeni je sam opisal v našem zborniku, ob zlatem jubileju: *'Občutek domačnosti se ohranja v Slomškovem domu od prvega trenutka, ko smo se pred petdesetimi leti na mestu kjer stoji še danes, med zidovi stare, malo prenovljene hiše pričeli zbirati Slovenci, ki so ne dolgo prej zapustili negotovost begunskih taborišč v Avstriji in Italiji. V tem skupnem domu so vedno našli priložnost za oddih in za igro, za šolo, vzgojo, za skupno molitev in za petje pa tudi za prijateljski pomenek, tako stari kakor mladi člani naše skupnosti. Lepo, prijetno je bilo in je v domu, kjer se ohranja ob živih krščanskih vrednotah, veselo in svobodno slovensko izročilo.'*

Dragi gospod Heri: Slomškov dom vam vošči vse najboljše! ob tej lepi življenjski obletnici. Hvaležni smo za vse delo in ljubezen, ki ste ga posvetili Slomškovega domu. Vsi ramoščani vam želimo še mnogo zdravih let!«

Do tu predsednik Brula. Naj ob koncu

Herman Zupan, ob svoji ženi gospe Julki, prejema pozdrav predsednika Pavla Brula.

izrazimo hvaležnost gospodu Zupanu še mi. Naš list in naše društvo sta v kritičnem trenutku ene izmed nešteti argentinških gospodarskih kriz prišla na rob prepada. Nismo videli izhoda. V tistem trenutku je v zadevo posegel on in nas preko slovenske vlade rešil težav in znova postavil na noge. Dogodek ni prišel v javnost, a v naši srcih je ostal zapisan za vedno.

Ko mu ponovno izrekamo zahvalo za vso podporo in naklonjenost, mu iskreno kličemo: Še na mnoga leta!

MENDOZA

Doživet Marijin praznik

Slovenski verni človek je mnogo let, desetletij in stoletij povezan z Devico Marijo. Marija Pomagaj je navzoča v duhovnem življenju in zgodovini našega naroda. V naši domovini, po vseh krajih, na najlepših in vidnih

do Marije, je v zadnjih letih likovni odsek pripravil velik mozaik Marije z Jezusčkom in ga na praznik podaril društvu. Za začetek, smo zbrani ob vhodu našega doma odkrili lepo podobo. Dušni pastir č. g. Jože Horn je podobo blagoslovil. Mariana Ruiz Díaz je zapela Ave María Virgine Laudate, skladbo 13. stoletja, zelo p r i m e r e n poklon Marijini navzočnosti med nami. Rosita Klinec, koordinatorica likovne skupine, je razložila zamisel in

namen končane podobe: »Naša želja je, da bosta Marija z Jezusčkom, ob vhodu v dom, izražala dobrodošlico in spremljala življenje skupnosti v Slovenskem domu.« Podoba je zamislila profesorica Liliana Lorenzo, izdelale so jo članice likovne skupine, Slovenke in argentinske prijateljice.

Sledila je sv. maša. Pevski zbor je s svojim petjem pomagal k pobožnemu sodelovanju.

V tretjem delu sta nam Pevski zbor in Slovenski mendoški oktet pripravila koncert Marijih pesmi. Oktet je zapel pet pesmi: Ave Marija - Vinko Vodopivec, Sancta Maria - Johannes Schweitzer, Ko zarja zlati nam gore - France

Blažič, K tebi želim, moj Bog - Franc Kimovec, Marija pomagaj nam sleherni čas - Gregor Zafošnik.

Sledil je nastop Pevskega zbora, ki ga vodi mag. Diego Bosquet, s sledečimi pesmimi: Ave Maria - Arcadel, Rožno navdahnjeni šopek hortenzij - Vinko Vodopivec, Že pada mrak v dolino - Peter Jereb, Marija Pomagaj - Gruber, Mati dobrega sveta - Stanko Premrl, Ave Maria - Engelhart. Za konec se je pridružil Oktet in vsi skupaj so zapeli Marija Pomočnica, Marija skoz' življenje - Ignacija Hladnika, v slovenščini in tudi v španskem prevodu, kar je bilo zelo zanimivo, ker smo vsi navzoči razumeli besedilo znane in priljubljene pesmi.

Mogočen zaključek Marijinega praznika je bilo globoko doživetje ljubezni do Marije Pomagaj in zato najbolj izrazit uspeh praznovanja. Mnogi so si brisali solze in hvalili lepoto slovenskih Marijinih pesmi. Vsi smo jih doživeli kot prisrčno in pobožno skupno molitev.

Poleg aplavza, smo čestitali pevcem in organizaciji praznovanja.

Predsednik društva, inž. Milan Nemanič se je zahvalil za bogato doživetje likovnemu odseku in pevcem.

»Marija vedno spremlja naš narod. Spomnimo se na to, kar so nam pripovedovali starši, kako so se Mariji Pomagaj priporočali na begunski poti, ob naseljenju v novi domovini Argentini, vse do danes. Veseli smo, da končujemo letno društveno delo prav na Marijin praznik. Upamo, da bosta 'Marija z Jezusčkom', ki sta od danes prisotna na mozaiku v domu, še v bodoče blagoslavljal delo našega občestva«, je dodal in navzoče povabil, da si ogledamo razstavo stvaritev likovnega odseka in z dobro kapljico nazdravimo za dosežene uspehe in za skupno delo.

Na razstavi smo občudovali izdelke spretnih deklet in žena. V zadnjem letu so se bistveno posvetile spoznavanju in izdelovanju narodnih ljudskih orna-

mentov. Zanimivo in pohvale vredno je, da tudi argentinska dekleta skušajo razumeti in izraziti v svojih izdelkih naše narodne vrednote. Razstavljeni so bili poslikani krožniki in keramika, pobarvano steklo, prtčki okrašeni z ornamentami, bogkov kotiček in izrezljana zibelka ter mnogo natisnjene grafičnega materiala in čtivo ljudske umetnosti. Z dobrim prigrizkom in pijačo smo se vsi res prijetno počutili in nikomur se ni mudilo prekiniti enkratno praznovanje.

Božidar Bajuk

gričkih so raztresena znamenja, kapelice in cerkve, ki nas spominjajo na deviško Mater in njenega sina Jezusa. Skozi trinajst stoletij krščanstva nam Marija posreduje svojo milost in pomoč.

Vsi Slovenci poznamo Brezje, »veliko slovensko zdravilišče«, sedež naše Marije Pomagaj. Letos obhajamo 200-letnico njene čudežne podobe, ki je priznana kot najdražji zaklad ljubezni do Boga, njene milostne Matere in tudi domovine.

Mendoški Slovenci smo se 8. decembra 2014 zbrali v Slovenskem domu, na dan Marijinega brezmadežnega spočetja, in jo počastili z bogatim programom. Kot izraz zaupanja in ljubezni

O filozofu dr. Milanu Komarju

V soboto, 25. oktobra ob 20. uri, smo bili priča pomembnemu in krasnemu večeru pri Slovenski kulturni akciji. Na poseben način smo se spomnili pokojnega člana SKA dr. Milana Komarja.

Pred kulturnim delom programa je ob 19. uri delegat dr. Jure Rode daroval zahvalno mašo za vse dobrote, ki jih je SKA prejela skozi letošnje leto. Udeležba pri celotnem programu je bila izredno številčna; predstavljene so bile vse generacije.

Kulturni program, ki ga je povezovala dr. Katica Cukjati, je potekal v dvorani dr. Tineta Debeljaka, kjer je bila na posebnem mestu okrašena slika pokojnega filozofa. Ob vhodu v dvorano so bila na dveh mizah razstavljena njegova filozofska knjižna dela v slovenščini in španščini. Nad njimi pa so krasile steno nove umetniške stvaritve Andreje Quadri Brula.

V prvem delu programa je lic. Juan A. Levermann razvil misli v kastilščini. Razložil nam je, kaj predstavlja v argentinskem filozofskem prostoru dr. Milan Komar. Osrednja misel predavatelja je bila na poudarku našega filozofa kot izrednega učitelja. Najprej je razložil, kako ga je spoznal, katere filozofe si je dr. Komar

izbral kot neke vrste svetilnike na svoji filozofski poti. Lic. Levermann je videl v dr. Komarju - kot vzgojitelju - vrsto izrednih lastnosti: odgovornost in marljivost ob pripravi vsake učne ure, točnost pri pričetku izvajanja, svežino predavanja, privlačnost podajanja predmeta, neizmerno strokovno poznanje, modrost, talente in nadarjenost, stalno posodobljenost ter še marsikaj.

Druga točka tega večera pa je bilo predavanje prof. Martina Sušnika, ki nam je podaril svoje misli pod naslovom »Pedagogija srca - Komarjevi nauki o vzgoji«. Osvetlil je vrsto podtem: Vzgoja in sedanjost; Srce, središče osebe; Vzgajati srce ter in Cor ad cor loquitur (Vzgojitelj, ki ne sega v srce, ni vzgojitelj). Odlično predavanje prof. Martina Sušnika bo v celoti objavljeno v Meddobju.

Lojze Lavrič je doživeto recitiral dve poeziji dr. Komarja iz venca Škofjeloški soneti.

V veliko veselje so se srečanja udeležili tudi nekateri obiskovalci iz Slovenije. Vodja skupine je bil mag. Aleksander Igljčar, ki je organiziral kulturni večer na čast dr. Milanu Komarju v Škofji Loki. Mag. Igljčar nas je prijazno pozdravil, povedal nekaj zanimivih misli v zvezi z večerom v Sloveniji na čast dr. Milanu Komarju ter SKA izročil knjižno darilo.

Obiskovalci večera so se poslavljali ganjeni in izredno zadovoljni nad kvaliteto in barvitost tega kulturnega srečanja. **K.C.**

Andrej Rozman-Roza na obisku

V nedeljo 30. novembra je gospod Andrej Rozman-Roza obiskal Slovenski dom v Carapachayu. Obiskovalec je znan slovenski pesnik, pisatelj, dramatik in igralec. Napisal je čez 20 knjig za otroke in odrasle. Ustanovil je Pocestno gledališče, bil je dolga leta vodja alternativnega

gledališča Ane Monro, leta 2003 je ustanovil Rozinteatr.

Za svoje plodno kulturno delo je dobil med drugimi naslednje nagrade: Zlata Ptica 1984 (za delo v gledališču); nagrada Staneta Severja 1986 (za delo v gledališču); Levstikova nagrada 1999 (za otroške pesmi); Ježkova nagrada 2005; Župančičeva nagrada 2009 in nagrada Prešernovega Sklada za književnost 2010.

V Argentino sta ga povabila Veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu in Lektorat slovenščine, ker je gospod Rozman-Roza dober promotor slovenskega jezika.

Zamisel srečanja v Carapachayu je bila povezava slovenskih gledaliških skupin v Buenos Airesu z obiskovalcem. Zbralo se nas je kar lepo število iz vseh okrajev.

Najprej nam je gospod Rozman-Roza pokazal zelo zanimivo in humoristično predstavo. S hitro menjavo očal, klobuka

ali suknjiča je zaigral kar 5 ali 6 različnih vlog in dosegel, da se je vse občinstvo od začetka do konca predstave nasmejal do solz.

Sledila je kratka predstava Igralske skupine iz Slovenske vasi, ki so nam pokazali nekaj prizorov Čehove šale Snubač.

Za tem smo imeli kratek razgovor z obiskovalcem, ping-pong vprašanj o njegovem delu v Sloveniji, obiskih ki jih je imel v zamejstvu in med Slovenci po svetu, stanje amaterskih gledališč v Sloveniji in drugo.

Končno smo se še pozno v noč pogovarjali ob empanadah in kapljici dobrega mendoškega vinca.

S tem obiskom smo zaključili dejavnost Carapachayskega odra za leto 2014.

Letošnjo dejavnost smo začeli meseca februarja, ko smo sprejeli Igralsko skupino iz Drežnice. Potem smo pripravili Molierovega Skopuha in ga predstavili na obletnici Slovenskega doma v Carapachayu meseca maja, potem pa gostovali po drugih slovenskih domovih (Slovenska vas, Slovenska Pristava, San Martin in San Justo).

Saj je bilo res veliko dela, a smo zelo veseli in ponosni na to, kar smo dosegli.

Kaj nas čaka za leto 2015? To pa zglejda, da bo prava limonada ...

j.j.

ABC PO SLOVENSKO 2014

Zaključek Jegličeve šole

»Naj ne bo ti škoda časa za prijatelje in smeh, naj življenje razigrano pot ustvarja do nebes.

O daj Gospod dobrote, polno mi srce, rad bi jo poneseš v življenje vsem ljudem«

Še eno leto je minilo za Jegličevo šolo - ABC po slovensko. V letu 2014 je naša šolska družina

doživela velike spremembe in izkušnje. Vsak otrok je napredoval in izvedel kaj več o Sloveniji in o našem jeziku. Učiteljice smo posvetile veliko časa temu projektu. Ti cilji, za katere smo delali skozi leto, so nas spodbu-

jali in počasi vodili do uspeha pri vsakem otroku.

Za uspešen zaključek šolskega leta so učenci 6. dDecembra, pod vodstvom učiteljstva, posebno voditeljice Paule Grbec, predstavili prizorček »Videk in nova srajčica«, za katerega smo vadili po učnih urah v mesecu novembru. Prizorček nas spodbuja k dobroti in ljubezni do narave.

Tisto soboto smo se učiteljice in učenci dobili ob 8.30 da bi dokončali še zadnje podrobnosti igre in se maskirali ter preoblekli za nastop. Ob 9.30 so prišli starši. Začeli smo z molitvijo in s slovensko himno ob prisotnosti zastave, ki jo je nosil maturant Martin Vitrih; spremljala sta ga Milena Vitrih in Erik Samokec.

Ko so bili učenci pripravljene, je začel nastop. Igrali so: kot Videk, Niko Cretton Keržič, ki se je odlično naučil vlogo in zelo lepo zaigral. Kot mamica je nastopila Milena Vitrih; otroci so bili Erik in Branko Samokec, Juan Manuel in Juan Pablo Kržišnik, Martin Vitrih in Andi Volk; ovca je bila Valentina

Selan; grm Martin Vitrih; pajek Branko Samokec; rak Viki Pennisi in ptiček Viki Ceberio. Tudi otroški vrtec je zapel in zaplesal pesmi, ki so se jih letos naučili.

Igra je bila uspešna. Vsak otrok je odigral vlogo na najboljši možni način. Učiteljice so bili ponosne na svoje učence, saj so se zelo dobro izkazali na odru. Učenci so bili tudi srečni in zadovoljni s svojim delom, posebno, ker je šola s tem nastopom prišla do zaključka!

Po zasluženem ploskanju, so učiteljice vsakemu učencu izročile spričovalo in darilo za ves trud v šolskem letu. Potem je voditeljica naslovila nekaj besed staršem

in otrokom, ter se zahvalila za trud in veselo sodelovanje skozi vse leto. Tudi smo obdarili Martina Vitriha, ki je letos dokončal osnovno šolo in ki bo odnesel v spominu in srcu vse naučeno, a tudi delček vseh učiteljic, ki so ga skozi osnovno šolo spremljale. Zato smo se takrat spomnili naše predrage gospo-

dične Klare Draksler (ki ga je poučevala v šestem razredu) in se ji priporočili, saj vemo da nas iz nebes še vedno spremlja in sodeluje z ljubeznijo pri izvedbi vseh naših šolskih načrtov.

Zaključili smo dan z okusno malico, ki so jo pripravile mamice. Hvala vsem našim družinam za predanost in prisotnost, še posebej Marku Vitrihu, ker nam je vse leto pomagal in z nami sodeloval. Na poseben način pa želimo priznati spodbudo in ljubezen starih staršev, podano malim vnukom iz

želje, da bi se še naprej ohranila slovenska zavest in beseda.

Prav tako pa se moramo zahvaliti učiteljicam, ki so omogočile poučevanje: v vrtcu sta bili gospodični Paula Grbec in Karla Stocca; prvi in drugi razred je poučevala Štefi Papež; tretji in četrti razred je spremljala Milena Fekonja, peti in sedmi razred pa je prevzela Ingrid Ahlin. Pomoč pri nadomestitvah so nam nudile gospodične Natalija Mele, Ani Urbančič in Kamila Urbančič. Naj Bog vsem poplača!

Minilo je leto, ki ga je naša

šola doživela z veseljem. Upamo, da bo prihodnje znova veselo in uspešno.

Štefi Papež

NOVICE IZ SLOVENIJE

PRIZNANJA ZA DELO ČASNIKARJEV

Častno priznanje Boruta Meška za življenjsko delo, ki ga podeljuje Združenje novinarjev in publicistov, sta letos prejela primorski ekonomist, kulturnik in publicist Milan Gregorič ter likovni ustvarjalec in politični karikaturist Miki Muster. Priznanje za njuno delo pa so podelili tudi Jožetu Bartolju z Radia Ognjišče in piscu Ivu Zajdeli.

PRIŠEL V FINALE

Film »Razredni sovražnik« slovenskega režiserja Roka Bička je bil med tremi finalisti za evropsko filmsko nagrado lux, nagrado pa je dobila poljsko-danska koprodukcija »Ida« v režiji Pawla Pawlikowskega.

ŠKODE IN POŠKODBE

V februarjem žledolomu je bilo poškodovanih za 9,1 milijona kubičnih metrov dreves, kar je nekaj manj od prve ocene. Doslej so iz gozdov spravili 57 odstotkov poškodovanih iglavcev in 25 odstotkov listavcev, delež že spravljenega poškodovanega lesa, ki ga bo treba odstraniti iz gozdov, pa znaša 36 odstotkov, ocenjuje Zavod za gozdove Slovenije.

Ena večjih težav pri sanaciji škode po žledolomu pa so nesreče v gozdovih. Letos je pri delu v gozdu umrlo 21 ljudi, s čimer je bil izenačen črni rekord iz leta 2011, ko je bilo nesreč pri delu v gozdu največ doslej.

SLOVENSKI VOJAKI V AFGANISTANU

V Afganistan so odšli trije od skupno sedmih vojakov prvega kontingenta Slovenske vojske, ki bodo sodelovali v nebojni svetovalni misiji zveze Nato Odločna podpora. Ta bo januarja nasledila bojno misijo Trajnostna svoboda. Januarja bodo v Afganistan odšli še ostali štirje vojaki.

RADENSKA DOBI ČEŠKE LASTNIKE

Pivovarna Laško je s češko pijačarsko skupino Kofola podpisala pogodbo o prodaji 75,31-odstotnega deleža v polnilnici mineralne vode in drugih pijač Radenska. Kofola pri nakupu sodeluje s skupino P&P v lasti družine Polič, ki bo nase prevzela 40 odstotkov posla. Pivovarna Laško bo s tem iztržila malo manj kot 52 milijonov evrov, saj ji bo Kofola za eno delnico družbe Radenska plačala 13,59 evra. Namenila jih bo za poplačilo dolgov.

PO SVETU

POMOČ IN SODELOVANJE

Rusijo je prizadela najhujša finančna kriza zadnjih nekaj let, ki je predvsem posledica padajočih cen nafte in gospodarskih sankcij s strani zahodnih držav. Kitajske oblasti so zato napovedale, da bodo v sklopu svojih zmožnosti pomagale Rusiji prebroditi sedanjo krizo. Rusija oblasti v Pekinguradno še ni zaprosila za finančno pomoč, a eden od osrednjih pekinških časnikov Global Times ocenjuje, da je v kitajskem interesu, da pomaga Rusiji prebroditi sedanjo finančno in gospodarsko krizo. Global Times piše tudi, da bi razpad strateškega sodelovanja med državama, vplival tudi na ostrejšo politiko ZDA do Kitajske. In prav v skladu s tem je kitajski zunanji minister izrazil pripravljenost pomagati Rusiji, če sama ne bo mogla rešiti sedanje krize. Trgovina med državama naj bi letos znašala okoli 70 milijard dolarjev. Glede na to, da se je kitajski izvoz v Rusijo leto 2014 povečal za približno deset odstotkov, pa bodo imela kitajska podjetja zaradi padajočega rublja hude izgube. Oktobra sta državi zato sklenili tudi sporazum o neposredni trgovini v rubljih in juanih v višini 24 milijard dolarjev, s čimer poskušata zmanjšati tečajne izgube.

TUNIZIJA

V drugem krogu predsedniških volitev v Tuniziji je po navedbah svoje stranke slavil nekdanji premier Beji Caid Essebsi. V taboru Essebsijevega protikandidata, trenutnega predsednika Moncefa Marzoukija razglasitev zmage označujejo za neutemeljeno in dodajajo, da je bila razlika majhna. Poleg tega pa nasprotnemu taboru očitajo več sto kršitev.

USODA?

Pakistan načrtuje, da bodo po nedavni odpravi moratorija za izvrševanje najstrožje kazni v roku treh tednov z obešanjem usmrtili približno 500 obsojenih teroristov. Moratorij na smrtno kazen so v Pakistanu odpravili, potem ko je sedem talibanskih strelcev vdrla v šolo v Pešavarju in ob tem ubilo 148 ljudi, med njimi 135 otrok.

HAKER

Upravitelj južnokorejskih jedrskih elektrarn je izvedel vajo pred morebitnim hekerskim napadom. Za to se je odločil, ker so bile na svetovnem spletu objavljene tehnične podrobnosti o elektrarnah. Teste pa naj bi izvedli na štirih od 23 jedrskih objektov v državi. Neznani heker

PISALI SMO PRED 50 LETI

NE POZABIMO NAŠE NARODNE MEJE

Svet se je zmanjšal, prisotnost slovenstva v svetu se je povečala. Ne smemo pa ob tem pozabiti na naše slovenske narodne meje. Na Koroškem se bije trd boj za ohranitev mostiča na Dravi. Pri tem igrajo vloge razni činitelji, nekateri povsem moderni. Boj se je tudi tukaj spremenil, kakor se je spremenil načrt pravega bojevanja. Boj se bije v Trstu, v Gorici, v Slovenski Benečiji, v Kanalski dolini.

Kako šibke so naše sile in s kakšno močjo, trdovratnostjo se bori naš zavedni človek, da ga včasih že ne spoznaš več, da je tvoj, tako je zdelan od samega boja proti desetkrat in še večji premoči. ...

SLOVENCI V ARGENTINI

Tretja pevsko glasbena prireditel v San Martinu. Slovenski dom v San Martinu si je pridobil veliko zaslugo, da je spravil v življenje zamisel glasbenih nastopov in da to življenje vzdržuje. Za druge domove je organiziranje takih prireditev ena najvažnejših in najbolj hvaležnih nalog. Kot je v začetnih besedah na sanmartinski prireditvi v nedeljo, 27. decembra, povedal g. Smersu, ukvarjanje z glasbo človeka plemeniti in ga reši pred tem, da postane brezmočen plen vrednih in nevrednih oddaj po televiziji in radiu. G. Smersu je poudaril še narodnostni pomen te vrste izobrazbe: izvajalci, ki dosežejo dovolj visoko stopnjo, nas morejo predstaviti svetu. ...

Slovenski otroci na počitnicah. Na božični dan se je odpeljalo iz Buenos Airesa na počitnice v kordobske planine k č. g. dr. Rudolfu Hanželiču 48 slovenskih otrok, ki obiskujejo slov šolske tečaje na področju Vel. Buenos Airesa. Otroke so na počitnice spremljale štiri učiteljice. Iz San Estebana je č. g. dr. Hanželič brzojavno sporočil v Buenos Aires, da so otroci prispeli v počitniško kolonijo zdravi in veseli na Štefanovo ob dve popoldan.

(*Svobodna Slovenija*, 7. januarja 1965 - št. 1)

je namreč ta mesec objavil načrte in navodila za dva jedrska obrata ter zagrozil, da bo objavil še več podatkov, če oblasti ne bodo ustavile reaktorjev do božiča. Heker naj bi se pod sporočila podpisal kot predsednik protijedrske skupine na Havajih.

SPREOBNITEV

Indijska radikalna skupina, ki je povezana z vladno hindujsko nacionalistično stranko, je sprožila kampanjo za spreobrnitev več tisoč kristjanov in muslimanov v hinduizem. Na letaku prostovoljcem, ki bodo pripadnike drugih ver pripeljali v hinduizem, obljublja bogate denarne nagrade. Vlada v New Delhiju želi na to odgovoriti z zakonom, s katerim bi po vseh zveznih državah prepovedali spreobrnjenja v drugo vero. Krščanske skupnosti so zaskrbljene. Kampanja spreobračanja se je začela v indijski zvezni državi Uttar Pradesh. Kot poroča spletni portal Vatican Insider, je skupina izdala letak, na katerem piše, da prepričati kristjana ali muslimana, da se 'vrne' k hinduizmu, zahteva dolgo delo prostovoljcev. To delo je ovrednoteno z 2500 evri za vsakega kristjana in 6500 evri za vsakega muslimana. Ni težko razumeti, zakaj take nagrade. V indijski družbi sta namreč krščanstvo in islam razširjena predvsem med najrevnejšimi in t. i. zunaj kaste. Opozicija je na problem opozorila v nacionalnem parlamentu. A vlada meni, da je edina rešitev v tem, da se zakon, ki prepoveduje spreobrnjenja, razširi na vse indijske zvezne države. Trenutno namreč tak zakon, ki je nastal na pobudo hindujskih nacionalistov, velja v petih od 29 zveznih držav, med drugim v Orissi. Gre za očitno kršitev verske svobode, hkrati pa omejevanje dela krščanskih misijonarjev.

RESUMEN DE ESTA EDICION

FELIZ AÑO

Este 2015 nos encuentra nuevamente entre estas páginas llenas de crónicas que detallan las actividades de la colectividad, noticias de índole político y cultural esloveno, espacios de reflexión, extractos de interés general y deportes, etc. ¿Nos acompañan?

RECONOCIMIENTO AL MEDIO

El gobierno de la Ciudad de Buenos Aires está realizando una importante tarea por mantener el contacto con las colectividades de diversos países, fomentando el pluralismo y la integración cultural. Con tal motivo organizan festivales, celebraciones y demás espacios de intercambio. El pasado 5 de diciembre de 2014, la Subsecretaría de Comunicación Institucional de la Legislatura porteña organizó el 1º *encuentro de medios de comunicación de colectividades de la Ciudad de Buenos Aires*. Numerosas colectividades estuvieron presentes a través de sus representantes y dirigentes de los medios de comunicación. En esta ocasión entregaron distinciones a quienes a través de la radio, la prensa o Internet tratan de mantener viva su identidad nacional. Este semanario fue reconocido como uno de los medios más 'longevos' en su edición - en nuestro caso desde 1948 se edita y publica Eslovenia Libre. El director Tone Mizerit recibió el diploma en el evento. (Pág. 2)

FELICES 90 AÑOS

En los primeros días del mes de diciembre el destacado integrante de la colectividad eslovena Herman Zupan alcanzó las nueve décadas de vida. Nacido en Ljubljana, ya desde pequeño aprendió el arte de la gráfica en el taller de su padre. Años más tarde, ya emigrado en la Argentina se dedica en un pequeño taller a la industria gráfica que tiempo más tarde se convertiría en uno de los líderes en la fabricación de envases de cartulina y que posteriormente ampliaría a la elaboración de envases para líquido. El Sr. Zupan ha sido acreedor de varios honores internacionales, pero sobretodo es uno de los socios que fomentó la compra del terreno sobre el cual se erige hoy el centro esloveno Slomškov dom, en Ramos Mejía. Durante casi 50 años fue integrante de la comisión del Slomškov dom, Centro en el que crecieron sus hijos, nietos y que aún hoy visita. (Pág. 3)

UN CANTO A LA VIRGEN

En el 2014 se celebró el 200º aniversario de la imagen de Marija Pomagaj. Los eslovenos residentes en Mendoza lo recordaron el 8 de diciembre pasado con motivo de la festividad de la Inmaculada Concepción. En una primera parte, se bendijo el mosaico que a partir de ese día recibirá a quienes visiten el Centro: la Virgen María con el Niño Jesús en brazos. El trabajo fue realizado por la sección de arte del Centro del que participan tanto eslovenas como argentinas. Luego siguió la misa y la tercera parte de la jornada fue el concierto del Coro mixto mendocino y del Octeto mendocino. El cierre del concierto fue la canción Marija skoz' življenje en idioma esloveno y su traducción al castellano - más de una lágrima despertó el concierto de canciones a la Virgen María. Finalmente, los presentes pudieron visitar la exposición de la sección de arte que en los últimos años ha profundizado sus conocimientos en los motivos eslovenos. (Pág. 3)

FIN DEL AÑO ESCOLAR

El pasado sábado 6 de diciembre la gran familia que concurre al curso *ABC po slovensko Jegličeva šola* en el Centro esloveno capitalino, celebró el fin de curso con una obra de teatro. Durante el año, gracias a la dedicación de las maestras y el amor de los abuelos, los alumnos avanzaron en su conocimiento de la lengua y la tierra eslovena. Un alumno egresó del curso y llevó con orgullo la bandera. La representación del cuento tradicional de autor esloveno logró que cada uno aprenda sus textos y movimientos para deleitar a todos. También los más pequeños bailaron y cantaron. Los alumnos recibieron sus boletines y la directora Paula Grbec se dirigió a las familias reunidas. (Pág. 4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com**. **Za Društvo ZS:** Franci Znidar / **Urednik:** Tone Mizerit **Sodelovali so še:** Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin in Jože Horn, Pavel Brula, Božidar Bajuk, Katica Cukjati, Jože Jan in Štefi Papež.

Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina in Časnik.si.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 820.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 1120.-; beli papir \$ 1270.-; Bariloche; \$ 950.-; obmejne države Argentine, 260.- US dol.; ostale države Amerike, 290.- US dol.; ostale države po svetu, 320.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 210.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
 de Lucía Bogataj
 Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
 Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI
Dobovšek - odvetniki
 Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386
 E-mail: estudio@estudiodobovsek.com.ar

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y jueves de 16 a 19 hs. Avellaneda 174 1º Piso / (1704) Ramos Mejía, Buenos Aires. Tel.: 4469-2318 Cel: 15-6447-9683 e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA
Apetit od torka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode
 Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA
 Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA
PATAGONIA Storitve
 María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

Uradne ure za stranke v Slovenski hiši (atención al público)

V pisarnah v Slovenski hiši (Zedinjena Slovenija, Dušnopastirska pisarna, Svobodna Slovenija) smo na razpolago rojakom:

ponedeljek, sredo in petek, od 12. do 18. ure.
 Hvala za razumevanje!

Naročnina Svobodne Slovenije za 2015

Naši naročniki dobro vedo, kako se v Argentini cene nenehno spreminjajo. Nemogoče je postaviti stvarno ceno, dokler vsaj okvirno ne poznamo vseh podrobnosti. Zato še ne moremo nastaviti naročnine, dokler ne vemo, kaj bo zahteval grafični sindikat, kako se bo spremenila cena papirja, itd.

Za to potrebujemo vsaj par mesecev.

Medtem pa prosimo naročnike, da po svoji možnosti plačajo znatno vsoto »na račun«; ko bo pa znana dokončna naročnina, pa doplačajo zadevni znesek.

Hvala za razumevanje.

Uredništvo in uprava

SLOVENCİ IN ŠPORT

NOVI PREDSEDNIK OLIMPIJSKEGA KOMITEJA

Zdaj že nekdanji predsednik Judo zveze Slovenije Bogdan Gabrovec je postal novi predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije (OKS). V drugem krogu volitev na skupščini v Ljubljani je dobil 89 glasov, ljubljanski župan Zoran Jankovič pa 51.

HOKEJ PRED PARLAMENTOM IN V FRANCII

Dvakrat je bilo vreme močnejše, tretjič se hokejisti in navijači niso dali. Ledeni festival na Trgu republike nasproti parlamenta je z nekajdnevno zamudo le doživel svoj uvod, v posebni kulisi tekme na prostem pa sta se stara hokejska tekmeča iz Ljubljane in Jesenic

pomerila za točke DP. Boljši so bili domači zmaji z 2:1. Za ljubljansko ekipo sta zadela Gregor Koblar in Igor Cvetek, za goste pa Sašo Rajsar.

Slovenska hokejska reprezentanca pa je v prijateljski tekmi v Angletudvakrat premagala Francijo: najprej 4:0, nato s 6:2. S pomlajeno in spremenjeno zasedbo, v kateri ni bilo precej standardnih igralcev, je dosegla dve zmagi ter tako uspešno končala koledarsko leto v sezoni, ko jo maja čaka nov nastop na elitnem svetovnem prvenstvu.

TEŽJA IZVEDBA DAKARJA 2015

Miran Stanovnik počasi že postaja eden od prepoznavnih spremljevalnih elementov relija Dakar.

Na prihajajoči izvedbi, ki se bo začela 4. januarja 2015, bo Puščajski lisjak nastopil že 18. S prejšnjih dirk, tako v Afriki kot Južni Ameriki, ima 11 prihodov v cilj, tudi za Dakar 2015 pa upa, da se bo za začetek razpletel z uspešno končano dirko. Pred Dakarjem 2015 je Stanovnik poudaril, da so se prireditelji odločili za še

težjo izvedbo. Več bo hitrostnih preizkušenj samo za motocikliste, tudi na ekstremnih nadmorskih višinah, več bo tudi daljših preizkušenj, med drugim nekaj maratonskih.

Miran Stanovnik

Trubarjeva priznanja za 2014

Trubarjeva priznanja, ki jih Narodna in univerzitetna knjižnica podeljuje za pomembne prispevke k ohranjanju nacionalne pisne kulturne dediščine, sta za leto 2014 prejela raziskovalec in pozna-

jezika 16. stoletja, ukvarja se tudi z jezikoslovno terminologijo.

Proučeval je slovenske slovnice Adama Bohoriča, Stanislava Škrabca ter slovenski jezik in njegovo rabo pri protestantih. V dveh delih knjižne zbirke Zgodovina misli o jeziku in književnosti na Slovenskem je z enciklopedičnim pristopom in na novih znanstvenih spoznanjih orisal dobo protestantizma in zgodnjega katoliškega pismenstva do leta 1758 na Slovenskem.

Pogosto nastopa tudi v medijih, na različnih predavanjih, podpisal se je pod več scenarijev za proslave ob dnevu reformacije.

Mihaela Kocjančič se je slovenskemu jeziku in knjižnemu bogastvu zapisala že med študijem slavistike. Z začetki službovanja v NUK-u se je kot preverjevalka fondov s posebno ljubeznijo posvetila dopolnjevanju temeljne knjižne zaloge celotnega fonda knjižnice, ki predstavlja najpomembnejši spomenik nacionalnima jeziku in kulturi.

Kocjančičevo, kot piše v obrazložitvi, odlikuje tankočuten posluš za slovenski jezik, ki ga je kot lektorica bogatila v strokovnih bibliotekarskih besedilih. Je odlična interpretka slovničnih pravil. Besedila v stari slovenščini, v bohoričici, metelčici in dajncici je zbirala po antikvariatih za trajno hranjenje v nacionalni knjižnici.

Znanje klasičnih jezikov in dobro poznavanje zgodovine Slovencev je uporabila v službi za pridobivanje gradiva. Njeno poznavanje slovenskih jezikov in književnosti je vsa leta bogatilo zbirko nacionalne knjižnice z deli iz poljske, ruske, češke literature in drugih slovanskih zakladov, ki jih je pridobivala s tujih ustanov, še piše v obrazložitvi priznanja.

valec Trubarjevega dela Kozma Ahačič in lani upokojena sodelavka NUK-a Mihaela Kocjančič.

Kot piše v obrazložitvi priznanja, je **Kozma Ahačič** napisal in na novo osvetlil že toliko področij slovenskega jezika in kulture, da je težko na kratko zaobjeti njegovo delo. Študiral je slovenski in latinski jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je leta 2007 doktoriral z disertacijo Misel o jeziku in književnosti pri slovenskih protestantskih piscih 16. stoletja. Ukvarjal se je z antičnimi pisci - Varonom, Kvintiljanom, Lisijem, Izokratom, Markusom Terencijem Varrom. Je avtor razprav o antični poeziji, ljudskem pesniku Matevžu Kračmanu in Jovanu Veselu Koseškom.

Pod drobnogled je vzel tudi slovarje, ki so jih sestavili Megiser, Alasia da Sommaripa, Hipolit Novomeški, Maks Pleteršnik. Na inštitutu Frana Ramovša vodi sekcijo za zgodovino slovenskega jezika, sodeluje pri pripravi *Slovarja slovenskega knjižnega*

OSEBNE NOVICE

Krst

V cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi je bila 8. decembra krščena **Gillermína Berčič**; očka je Fernando, mamica pa Geraldine Rome. Isti dan je bil tam krščen tudi **Pedro Amengual**; očka je Mauro, mamica pa Maria Fernanda Rome. Krščeval je g. Franc Urbanija.

Srečnima družinama iskreno čestitamo!

Nove diplomantke

Na buenosaireški državni univerzi (UBA) je 15. 12. dokončala študije **Viktorija Marija Kociman** in postala grafična oblikovalka.

Dne 10. decembra je na univerzi Lomas de Zamora z odličnim uspehom diplomirala **Erika Maria Omahna** (iz Monte

Grande) in prejela naslov »Contador público nacional«.

V torek, 22. decembra, je na Institutu Técnico Buenos Aires (ITBA) diplomirala **Saši Ayerbe Rant** in prejela naslov »Ingeniera industrial«.

Vsem čestitamo in želimo obilo uspehov!

Poroka

V soboto, 13. decembra 2014, sta se v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi poročila **Evangelina Štefe** in **Luka Rome**. Za priči so bili njuni starši, Metka Oven in Filip Štefe ter Slavka Urbanija in Jože Rome. Poročil je g. Franc Urbanija. **Čestitamo in želimo mnogo sreče!**

Smrt

V Caleta Olivia, Santa Cruz, je umrl č. g. Ivan Lužovec SDB (83). **Naj počiva v miru!**

»Prosti čas ne obstaja«

(Pojasnilo ob članku Gregorja Batagelja. Sv. Slovenija št 50, ... 12. 2014)

Meseca junija sem s strani slovenskega Pen kluba prejela prošnjo, če bi lahko posredovala nekaj podatkov o svojem možu Tinetu - seveda za pripravo spominskega večera. Poslala sem jim precej gradiva ter jih vprašala, kaj bi še potrebovali. Še prej sem, spričo pomanjkanja demokratske države te ustanove v zadnjih letih, razmišljala, če bi sprejela ali odklonila sodelovanje. Zaključila sem, da nimam pravice, da bi tega spomina na čast svojemu možu ne odobrila.

Na poslano gradivo sem dobila odgovor, da imajo sedaj precej podatkov in da se priporočajo, če jim lahko pošljem Tinetove intervjuje in fotografije iz mladih let.

To sem storila in jim priporočila, naj pregledajo knjigo izpod peresa Marjete Zebovec, ki je izšla v Sloveniji. Meseca avgusta sem obiskala tudi pisarno Pen kluba, da bi se še bolj podrobno dogovorili. Tajnica, ki je bila v stiku z menoj, me je sprejela. Takoj ob razgovoru sem ugotovila, da ni pregledala gradiva, ki sem ga poslala. Sporočila mi je tudi, da bodo ta spominski večer preložili na prvi teden v novembru - morda celo na april leta 2015 in da me bodo o tem pravočasno obvestili.

Kot strela z jasnega pa proti koncu novembra prejmem elektronsko pošto, v kateri me naprošajo, naj jim čimprej pošljem Tinetov portret, ker bodo prire-

dili spominski večer 2. decembra. Vprašali so me, če bi želela koga povabiti na ta večer. Poslala sem jim seznam in naslove. Istočasno pa sem jih prosila, naj mi pošljejo vabilo, da ga posredujem po elektronski pošti še drugim. Vabilo sem prejela tako pozno, da mi je bilo prav nerodno preposlati ga naprej, a sem to naredila.

Vsaj polovica obiskovalcev tega večera je prišlo zaradi Tineta: nekateri bivši Tinetovi sošolci, poznejši Tinetovi znanci, moji sorodniki in prijatelji.

Zakaj je bilo tako malo publike s strani ostalih pokojnih 9 članov slovenskega Pen kluba, pa je mnogo vprašanj: ali je bil večer skrajno slabo organiziran, ali ima ustanova notranja trenja, ali pa se svojci nekaterih pokojnih literatov niso hoteli udeležiti tega poklona zaradi politizacije te kulturne ustanove?

Moram sicer priznati, da vsem tistim, za katere mi je tajništvo Pen kluba obljubilo, da jim bo po pošti poslalo vabilo, je to storilo ... in da sem bila globoko ganjena ob kvalitetni recitaciji Blaža Šefa. Ponovno bi se enako odločila kot sem se.

Prijatelju Gregorju Batagelju pa najlepša hvala za prisotnost, zvestobo in za tako zanimiv in zadet komentar o tem dogodku!

Katica Cukjati